

SN
July 14
MC-1668

HUNGARY

CULTURE /800/
Literature /805/

SZEGED WRITERS DEBATE LITERARY CIRCLE STORM

SOURCE: "Délmagyarország."

DATE OF OBSERVATION: July 1956.

ENGLISH SUMMARY: See the headline, please.

EVALUATION COMMENT: None /press review./

X X X

A "Délmagyarország" írja 1956 július elsején:

"Pénteken este hét órára összeültek a TTIT HORVÁTH Mihály utcai klubhelyiségben a SZEGEDI írócsoport tagjai, SZEGED kulturális életének vezetői, tanárok, érdeklődők, hogy a XX. kongresszus tanításának fényében megvizsgálják az írócsoport tevékenységét. "Új levegő költözött be ezzel SZEGED kulturális életébe," - mondotta a felszólalásában a tanácskozást jellemezve NAGY Sándor elvtárs, SZTALIN díjas író.

Az írócsoport vezetőségének vitaindító beszámolóját PETROVÁČZ István elvtárs, az írócsoport titkára mondotta. Bevezetőül ismertette a Magyar Írók Szövetsége június 22-i vezetőségi ülését, beszélt a BUDAPESTi irodalmi vitákról, majd a SZEGEDI írócsoport tevékenységét értékelte. Először az ugynevezett BONUSvitáról szólt és megállapította, hogy ebben a vitában a SZEGEDI csoport helyesen bírálta BONUS Istvánnak, a fiatal orosházi költőnek a verseit, aki a vita során narodnyik nézeteket vallott és tagadta a mezőgazdasági szocialista átszervezésének helyességét. Amellett azonban, hogy BONUS helytelen nézeteit bíráltuk, nem vette tekintetbe a vitá BONUS költői őszinteségét, hogy valóban létező hibákról szűrte le a megállapításait, sőt a vita következményeképpen BONUS több

/more/

verset nem közölte a TISZATÁJ.

PETROVÁČZ elvtárs a VAJDA-VAJTAI vitáról szólt. Elmondta VAJTAI-elvtársnak a TISZATÁJban megjelent cikkének a megvitatása helyes volt, mert a cikk valóban több téves tételt és megállapítást is tartalmaz. Nagy hiba volt azonban, hogy a cikk valóban helyes érdemeit nem hangsúlyoztuk, nem mondtuk el, hogy milyen helyes kezdeményezés VAJTAI elvtárs vállalkozása, s nem volt türelmes a vitatkozási módszerünk. A vita után többen bizalmatlanok voltak VAJTAI elvtárssal szemben és az írócsoport nem oszlatta fel a bizalmatlan légkört, annak ellenére sem, hogy VAJTAI elvtárs az írócsoportban tovább dolgozott. Más kérdés ebben a vitában VAJDA elvtárs ügye. VAJDA elvtárs többször agresszíven, erőszakos módon lépett fel a vitában.

PETROVÁČZ elvtárs ezután PÉTER László "József Attila SZEGEDEN" című cikkének vitájáról szólt. Annak a vitának egészséges kibontakozását bizonyos mértékben zavarta egyes hozzászólások személyeskedő mozzanatoktól nem mentes hangja.

A decemberi párthatározat végrehajtásáról szólva, elmondotta PETROVÁČZ elvtárs, hogy a határozat hibás tételei s az irodalmi élet jelenségeinek hibás értékelése, nem segítette elő az irodalom fejlődését. Ennek a párthatározatnak a végrehajtása természetesen minden párttagra nézve kötelező volt. De mi SZEGEDEN olyan hibákra is rámondtuk a jobboldaliság bűnét, amelyek tulajdonképpen nem voltak jobboldali jelenségek, csak azért, hogy érvényt szerezzünk a határozatnak. Helytelen volt továbbá, hogy olyan emberekkel itáéltettük el a jobboldali írókat, akik nem ismerték ezeket az írókat, nem ismerték műveiket és nézeteiket sem. Ebben hibás a pártbizottság is. A pártbizottság és az írószövetség vezetősége nem jó módszerrel ismertette és hajtotta végre a decemberi határozatot, mi meg itt SZEGEDEN elferdítettük azt, tulhajtottuk.

PETROVÁČZ elvtárs ezután a decemberi határozat utáni időszakról beszélt és elmondotta, hogy akkor elsőkélsedett, válságba került az írócsoport munkája. A bajok egyik jele, hogy helytelenül foglaltunk állást SZEGEDEN JUHÁSZ Ferenc költészetével kapcsolatban. A helyes szándék ellenére sem tudtuk megfelelően értékelni sem az írócsoport vitáján, sem a Délmagyarország cikkeiben JUHÁSZ költeményeit. Ezek a megnyilvánulások amellet, hogy hangjuk súlyosan elítélendő, nem bizonyították, csak kinyilatkoztatattak, nem tudták megragadni a problémák lényegét. Sőt az írócsoport vitáján, a hibás álláspont ellen fellépő véleményét elfojtotta egyes felzólalások hangja.

/more/

PETROVÁČZ elvtárs ezekután azokról a vitákról beszélt, amelyek a XX. kongresszus után BUDAPESTen megkezdődtek és hozzásegítették irodalmunkat a problémák összekuszált számlainak kibogozásához. Ennek a vitának nyomán április végén megindult a folyamat a SZEGEDI írócsoportban, amely a kérdések nyílt, megbeszéléséhez vezetett.

Elsőnek VAJTAI István szólt a beszámolóhoz, aki az emlékezetes vitával kapcsolatban elmondotta, hogy őt különösen két vád döbbsentette meg, az antimarxizmus és a subjektív idealizmus vádja. Nem értette, hogyan mondhatták ezt a tanulmányra és ez csökkentette munkakedvét. Azokat a terveit, amely líra és a realizmus problémáinak esztétikai feldolgozására vonatkozik, nem valósította meg. DER Endre, József Atilla-díjas író elmondotta, hogy a vitákban nem csupán a módszerekben, hanem a tartalmi, az elvi kérdésekben is súlyos hibákat követtünk el. BONUS közelebb állt a falusi élethez, mint mi, akik ítélkeztünk róla és nem láttuk meg, hogy BONUS a faluban tapasztalható súlyos hibák eredményeképpen és hatására írt, úgy ahogy írt.

Nagy Sándor elvtárs, SZTALIN és KOSSUTH-díjas író elmondotta a városi pártbizottság kulturális munkájának legfőbb hibáit, amely abból áll, hogy szervezete a fővárosi írók elleni demonstráció létrejöttét. Persze, ezekért a hibákért a felsőbb szervek is felelősek. Pedig ezeknek az íróknak a versei azt jelezték, - ami később be is bizonyosodott, - hogy hazánkban sok a hiba és hiányosság."

End